

بررسی بیولوژی و نحوه خسارت سرخرطومی پسته.

ناصرجلیلوند^۱، حسین فریور مهین^۲

۱- مرکز تحقیقات کشاورزی قزوین

۲- موسسه تحقیقات پسته کشور، رفسنجان

سرخرطومی پسته *Polydrosus davatchii* ابتدا در سال ۱۳۳۹ توسط مرحوم دکتر دواجی از منطقه خواف و سرخس روی پسته گزارش گردید ولی تاکنون بیولوژی آن مورد بررسی قرار نگرفته بود. سرخرطومی پسته حشره ای است به طول ۷ mm - ۵/۵ و عرض ۳-۲ mm و به رنگ خاکستری روشن تا تیره که روی بالپوش های آن خطوط موازی با نقوش خاصی وجود دارد. بررسی های مربوط به بیولوژی این حشره در منطقه رفسنجان نشان داد که ظهور حشرات کامل با فنولوژی درختان پسته همبستگی دارد، بطوریکه همزمان با باز شدن جوانه های میوه (دهه اول فروردین ماه) روی درختان پسته ظاهر شده و با تغذیه از جوانه ها ایجاد خسارت می نمایند. با نصب قفس های توری دار استوانه ای بر روی شاخه های آلوده مشخص شده که متوسط طول عمر حشرات کامل در طبیعت ۵۲ روز می باشد. به منظور دستیابی به تخم، لارو و تعیین طول عمر آنها در شرایط آزمایشگاه تعداد زیادی از حشرات کامل را جمع آوری و هر یک داخل یک لیوان پلاستیکی شفاف توری دار در مجاورت جوانه ها و برگهای پسته قرار داده شدند و روزانه از نظر میزان تخم ریزی، تفریح تخمها و طول عمر حشره، مورد مطالعه قرار گرفتند. طول عمر حشرات کامل در شرایط آزمایشگاه بین ۳۰ تا ۵۰ روز بود و متوسط تخم ریزی هر حشره در روز ۱۳/۶ عدد می باشد. تخمها در دستجات ۱۰ تا ۷۰ عددی، شیری رنگ به شکل بیضی کشیده به طول ۰/۸ و عرض ۰/۲ میلیمتر می باشد. دوره انکوباسیون تخمها ۲ هفته طول می کشد و در این مدت رنگ آنها تدریجاً تیره شده بطوریکه در مرحله تفریح کاملاً سیاه رنگ می شوند. لاروها به طول یک میلیمتر و از نوع Curculioniform بوده که در مجاورت بسترهای مختلف تغذیه در ظروف بزرگ پرورشی (برگ و میوه پسته و خاک نرم) همگی داخل خاک می رفتند. طبق بررسی ها و با توجه به نتایج حاصل، این حشره در منطقه رفسنجان یک نسل در سال دارد.